

POHĽADY UKRAJINSKEJ POLITOLÓGIE

Michal Bochin – Ján Tomko*

Na Ukrajine zaviedli tradíciu, že VAK – Vyššia atestačná komisia podľa dosahovaných výsledkov poveruje jednotlivé vysoké školy vydávať vedecké zborníky, resp. bulletiny z príslušných vedných odborov. Od roku 2004 vydávaním vedeckého zborníka z odboru politológie, sociológie a filozofie je poverená Užhorodská štátna univerzita vo forme pravidelného periodika, ktoré vychádza 2-krát ročne.

Hoci názov zborníka zvädza k domnienke, že tento je venovaný trom odborom, v skutočnosti je venovaný teórii, filozofii a sociológii politiky, a teda v tomto zmysle má vyslovene politologický charakter. O tom, že sa jedná o skutočne rozsiahlu politologickú analýzu svedčí aj ten fakt, že jednotlivé čísla majú rozsah 250 strán formátu A4.

Po určitom hľadaní a profilácii problémov, obsah jednotlivých čísiel bulletinu sa vyhranil do určitých blokov. Konkrétne: filozofia, metodológia a teória politiky; partológia¹; psefológia² a technológia politického procesu; aktuálne otázky štátotvorby na Ukrajine; politológia a politika v zahraničí; recenzie a informácie zo života katedier i ďalších politologických ústavov Ukrajiny.

Charakteristickou črtou uvedeného bulletinu je snaha či tendencia akcentovať predovšetkým teoretické a metodologické otázky, postulovať predovšetkým rozpracovanie jednotlivých kategórií a pojmov. Z tohto pohľadu veľmi zaujímavé a podnetné sú štúdie o politickom systéme, politických hodnotách, politických záujmoch, politickej subjektivizácii, globalizácii, politickej komunikácii atď. Okrem vysokej teoretickej úrovni spracovania, príspevky sa vyznačujú svojráznym využívaním výsledkov poľskej, maďarskej, slovenskej, ale predovšetkým ruskej politickej vedy. V

* Doc. Dr. Michal Bochin, CSc. pôsobí ako docent na Katedre Politolohiji, Naukovyj vistryk Užhorodskoho deržavnoho Universiteta, Užhorod, Ukrajina, klanat@mail.ru.

PhDr. Ján Tomko, CSc. pôsobí v Spoločnosti starostlivosti o nemecké vojnové hroby na Slovensku, Prešov, sonvh@pobox.sk.

¹ Výskum pôvodu, vzniku a fungovania politických strán.

² Prieskum volebných tendencií štatistickou metódou.

tomto zmysle umožňujú načrieť a oboznámiť sa s politologickým výskumom, ktorý má na Slovensku istú tradíciu, ale ktorý v súčasnosti je u nás takmer neznámy.

Keď zvyrazňuje teoretický a metodologický rozmer predkladaného zborníka, súčasne treba zdôrazniť, že mnohé prístupy, spôsoby riešenia problémov i samotné vymedzenie jednotlivých kategórií je veľmi podnetné aj pre slovenskú politologickú obec a je len na škodu vecí, že tento významný zdroj je málo známy a využívaný.

Typickým príkladom tejto skutočnosti je problematika politického procesu, ktorá s výnimkou pár štúdií je v slovenskej politologickej spisbe takmer neznámou oblasťou a pritom je bežnou a nezameniteľnou výbavou moderného politického skúmania a predmetom výučby politológie na významných školiaciach inštitúciách. Prítom až paradoxne vyznieva ten fakt, že v predkladanom zborníku uvedenej problematike je venovaná mimoriadna pozornosť a v jeho jednotlivých číslach sú postupne komplexne rozpracované jej jednotlivé otázky.

Ak sa pokúšame priblížiť charakter a zameranie uvedeného bulletinu, veľmi zaujímavým aspektom sú aj snahy publikovať a tým priblížiť ukrajinskému čitateľovi problematiku, ktorá je venovaná najnovším smerom a tendenciám modernej politickej vedy v zahraničí. Do tohto kontextu patrí analýza a porovnávanie výučby politológie v susedných krajinách, vrátane Slovenska. Obdobné porovnávanie vysokoškolských učebníc či skript. Prítom veľká pozornosť, najmä prostredníctvom štúdií a recenzií **prof. Bodnára**, je venovaná slovenskému prostrediu.

Akýmsi predĺžením danej problematiky je osobitná časť každého čísla periodika, ktorá je venovaná analýze konkrétnej politickej praxe v iných krajinách, osobitne v susedných štátoch. V tomto kontexte sú analyzované voľby, ale aj základné tendencie politického vývoja v susedných krajinách s tým, že tieto sú vzájomne porovnávané. Ide o veľmi zaujímavé pohľady „zvonka“, reflexie, ktoré často vyznejú až prekvapujúco, vrátane situácie na Slovensku.

Zborníky sú vydávané v ukrajinskom jazyku a jeho prispievateľmi sú predovšetkým učiteľia vysokých škôl a pracovníci rôznych vedeckých inštitúcií z celej Ukrajiny, ale aj zahraniční autori, predovšetkým z Poľska a Bieloruska. Nazdávame sa, že by bolo prospešným, ak by politologická obec Slovenska zvýšila záujem o uvedené periodikum a taktiež prispela svojimi pohľadmi do jeho tvorby.